ԱԱՅՐԵՆԻՔ

20 Փարա — **ՕՐԱԹԵՐԹ** — 20 Փարա

Հայրենիք ամեն օր կը հրատարակուի, բացի կիրակի և տօներու։ Գրասենեակ գիտնական է Գօլսոյ։ Գրասենեակ ամսական 7 արծաթ մէճիտ կանխիկ։ Գրասենեակի վերաբերութեան ծախքը մեր վրայ է։ Վերցուածներ և ուղղուածներ ստորագրուիր։

Լրագրոյս վերաբերեալ գիր կամ նամակ պէտք է ուղղել առ Տէր-Խմբագիր Բիզա փողոց խան թ. 14։ Խմբագրութեան ուղղեալ գիր եւ ստորագրութիւն։ Ծանուցման առջեւ մեկ տողի համար 3 դրուշ է. աւելի տողերի համար սակարկութիւն կը լլլայ։

ԿԱՐԵԻՈՐ ԱԶԴ

Երկար ժամանակէ ի վեր արդէն խոստացած էինք մեր ազնիւ ընթերցողաց, թերթերնիս ընդարձակել, դիրքն ազնուացնել և տառերնիս նորոգել։ Զանազան պարագաներ արգելք եղան մեր այս խոստման ցարդ իրականացման։ Այժմ, գժբախտաբար Մասիսի դադրումն ալ վրայ հասնելով, մեր բարեկամաց խորհրդով, պատեհ առիթ համարեցինք վերջապէս ջանք մ'ընել մեր այս խոստման կատարմանն համար։ Ուստի յառաջիկայ երկուշաբթի օրէն սկսեալ Հայրենիք աւելի ընդարձակ գիրքով, աւելի կանոնաւոր և ճոխ պարունակութեամբ անորոշոյն տառերով պիտի ներկայանայ ազնիւ հասարակութեան։

Հակառակ այն նորանոր զոհողութեանց զոր առանձնել կը պարտաւորինք, որոշած ենք գնոյ մասին ոչ է փոփոխութիւն չընել, ընթերցաւոր հասարակութեան նոր դիւրութիւն մ'ևս տալու համար։ յուսալով որ մեր այս զոհողութիւնն ըստ արժանւոյն կը գնահատուի պատուարժան և լրագրասէր հասարակութեան կողմէ։

ԵՐԵՒԵԼԻ ՄԱՐԴՈՑ ՔՄԱԾԻՆ ՀԱՃՈՑՔԸ

«Գանկարանակոն» անուն օրագիրը կը գրէ. — Գերմանացի մատենագիր մը զանազան զուարճալի նկարագիրներ ամփոփած է անուանի մարդոց կենսագրութենէ քաղելով։ Օդէր (1) կը նշանագրէր ձիու վրայ նստած. անհնար էր իրեն գրելու ուրիշ քաղաքի մէջ քան Բարիզ, որքան չքնաղ և հրապուրելի լինէր այդ քաղաքը։ Ատամ (2) շատ աւելի լաւ կը շարագրէր իր երաժշտական խաղերն երբ հագուած՝ տնկողնի մէջ պառկած մնար, և որքան դաշնակարի գեղեցկութեան հակակիր, նոյնքան համակիր էր իր կատուներուն։ Կըսուի թէ ամեն բնական գեղեցկութեանց նոյն հակակրութիւնն ունէր և Տոնիզէտ (3), որ երբ ճամբոր-

(1) Ֆրանսացի նուագագիր. ունի գրած «Լա Մուէդ, Տօմինո նուար, ա'Այնէ», եւ այլն (1782—1871)։

(2) Ֆրանսացի նուագագիր. իր գլխաւոր գործը «Շալէ»։

(3) Իտալացի նուագագիր, նշանաւոր գործերն են, «Լա Ֆավորիդ, Լիւսի տը Լամէրմուր» (1797—1848)։

դէր, միշտ կը քնանար, մինչդեռ պէտք էր ակնապիշ նայէր Հէլվէտիայի և Իտալիայի գեղածիծաղ տեսարաններուն։ Իմաստասէր չէր կարող գրել եթէ իր բոլոր տիքը չունենար խումբ մը բարեկամներ, որոց հետ անընդհատ կը խօսակցէր արհեստագիտական խնդիրներու վրայ։ Ամքինիի (1) մատուցութեան թելը կը կարէր, եթէ իր գրասեղանին վրայ չը խաղային կատուներն իրենց ծիծաղաշարժ խաղերը։ Անկամ և աղօտագին սենեկի մը մէջ միայն կարող էր ներշնչուիլ Սարդի։ Ըստ պօնտինի միայն մուրթին կը գրէր. իսկ Մէյերպիր (2) աւելի լաւ կը շարագրէր իր ատն մէջ՝ երբ երկինք կը գտնար։ Սալիէրի կը ներշնչուէր երբ շուտ շուտ կը քալէր՝ բազմամարմն փողոցներէ՝ նոյն միջոցին այլ և այլ անուշեղէններ ուտելով։ Հայտն՝ երբ գրել ուզէր, կը նստէր փափուկ թիկնաթոռի մը վրայ, աչքը դէպ ի երկինք յառած։ Կլուք (3) բաց օդին կը շարագրէր, և աւելի լաւ՝ հրատապ արևուն մէջ։ Կը սիրէր նա Շանրայնի գինի՝ գործելու ժամանակ, և բուռն շարժումներ կընէր, որպէս թէ տեսարանի վրայ դերասան մը լինէր։ Հանտել սովոր էր թափառիլ գերեզմանատունն և եթէ ներշնչուիլ փափաքէր, անոր մէկ անկիւնը կը քաշուէր՝ հովանի ունենալով վարսաւոր ուռին։ Բաէղիէլօ իր անկողնին մէջ կը յօրինէր և մինչևոր երաժշտական արար մը չաւարտէր՝ չէր ելներ։ Մէհիւլ (4) կը պաշտէր ծաղիկներն և ստէպ լսին անուրջներով կը պաշարուէր զանոնք դիտելու ժամանակ։ Ամենէ բարեբաստիկ անձն կը համարէր զինք պարտիզի մը մէջ։ Մօզար (5) Հոմեր, Տանդէ, Պեդրարդ կարդալով կոգևորուէր. Վէրդի՝ (6)

(1) Իտալացի նուագագիր (1735—1786) «Տարտանոս» եւ «Իֆիգենիա ի Թաւրիս»։

(2) Գերմանացի նուագագիր (1791—1864) «Ռոպէր սատանայ, Հիւգնօ, Մարդարէ, Հիւսիսային Աստղ», եւ այլն։

(3) Գերմանացի նուագագիր. յօրինած է՝ «Ալկեստ, Արմիտ» եւ այլն (1712—1787)։

(4) Ֆրանսացի նուագագիր. ունի «Ցոմբէլի» (1763—1817)։

(5) Գերմանացի նուագագիր (1756—1791) իր նշանաւոր գործերն են «Ֆիկարոի հարսնիքը, Տոն Ժուան, Ռէքիէմ»։

(6) Իտալացի (1814) նուագագիր. նշանաւոր գործերը, «Նապուքո, Էրնանի, Տուէ Ֆոսքարի, Իլ Դրովադորէ, Լա Դրավիատա, Ռիգոլէտտօ, Այտա»։

Շէյքսպիր, Կէօթէ, Օսիան և վ. Հիւգոն կը թղթատէր։ Շիլլէր կը ներշնչուէր փրատած լենջերներ հոտոտելով, որ միշտ կը գտնուէին իր գրասեղանին վրայ. սակայն զատ՝ սովոր էր բնակիլ այնպիսի պարտէզի մէջ որ իր աշխատանքի առարկային հետ վերաբերութիւն ունէին։ Երբ իր «Մարի Ստուարդի» վերջին արարը կը գրէր՝ պատուիրեց ոպատաւորներուն որ ուղի լաթեր հագնին. իսկ «Վալլենոդէյնը» յօրինած ժամանակ՝ զանց չէր ըներ զօրահանդիսի կամուրջ՝ և է ռազմական տեսարանի ներկայ գտնուիլ, և իր կինը տան մէջ պարտաւոր էր պատերազմական երգեր երգել։ Կէօթէ՝ կախարժէր գրելու ատեն իր ոտքն ունենալ գէղարուեստական կաւակերտ անդրիներ։ Արդէն յայտնի է որ «Ինֆիժէնիան» աշխատասիրելու ժամանակ իր աչքին առջևն ունէր կնկան մը հին նկարն, որպէս զի տեսնէ թէ իր ընտրած դիւցազնուհին պիտի նմանէր օրինակին։ Յովհաննէս Բոլ իր գաղափարները ճեմելով կը ներգրէր և մերթ ընդ մերթ գաւաթ մը գարեջուր կը կոնծէր։ Ծաղիկներու ոստիկ բուրումէն ոչխարժ կզգար գրելու ատեն։ Հէր վոն Գլիսա մեծ դժուարութեամբ կը գրէր, և երբ բանահիւսէր, կարծես թէ անտեսանելի ոստանայի մը հետ կը մաքառէր։ Բոլորովին հակառակն էր Հայր Վիէլանտ։ Իր քերթուածները գրելու ժամանակ վառվռուն երգ մը կը մրմնջէր և երբեմն գրածը մէկդի թողլով կսկսէր սենեկին մէջ ոստոստել։ Նոյնպէս դերասան էր Գոռզպու իր տրամները յօրինելու ժամանակ. իր գրասենեկին մէջ միայնակ կը խաղար այլ և այլ դերեր։ Կը պատմեն թէ երբ Սանտզինք ոգաններց, իր պզտիկ որդին տեսնելով անոր տատանիլ ու դեռին տարածիլը՝, իր մօրն ըսաւ բարձրաձայն. — «Տես, մայր իմ, հայրիկն նորէն կատակերգ կը խաղայ»։ Պուրկը, Լէօնորայի անմահ հեղինակը, կըսեն թէ փողոցը երգեր կը սուլէր իր ոտանաւորներն յօրինելու միջոցին։ Հոլտերլին ոտէպ կարտասուէր իր դիւցազներգները գրելու ատեն։ Ինչը կը պատմեն նաև Լաֆոնդէնի համար։ Միտնգամ կինը տեսաւ անոր յորդ արտասուքներ թափելն։ — «Ո՛հ, ի՛նչ ախուր բան, հառաչեց նա. բնաւ չքալեր գրիչդեռ առաջին հատորս չաւարտեցի։» —

Մաթիւը իր քերթուածները լուսնկային գրեց՝ պատուհանին առջեւը կենալով։ Լամարտին իր լաւագոյն գործերը յօրինեց ուաուշուն նախաճաշկէն առաջ՝ վառարանին մօտ։ Ալէքսանդր Տիւմայի ժամանակակից թերթ մը այսպէս կը գրէր։ — Ա. Տիւմայի գրասեղանը դատական անկարգութեան պատկերը կը ներկայէ։ Գետինը ծածկուած է գիրքերով և թղթերով, որոց եաին ինք նստած կերևի՝ բոլորովին պատնէշի մը մէջ։ Նոյնպէս չորս դին կը տեսնուին շատ շուներ, կատուներ, հաւեր, աղաւնիներ և երգիչ թռչուններ, և այս ամեն կենդանիները կը կռկռան, կը փայփայէ և հանդարտ կը պահէ գրելու ժամանակ։ Իսկ գրասենեկին խորը կը կենան ապագրիչներու գործակալներ որ ձեռագիր առնլու կը սպասեն, նոյնպէս գրածներ և զանազան մարդիկ որ անուանի վիպասանին հետ գործ ունին։ Շատ շուտ կը գրէ նա. ըստէպ խօսակցութիւն մը կը շարունակէ այն միջոցին բարեկամի հետ։ Շատ անհոգ և չլսեր կը հագուի։

(Սրեւ. Մամուլ)

ՆԵՐՔԻՆ

Հոկտ. 25 Թուականու Աղէքսանդրիայէն ղրկուած Հավասի հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ՝ նոյն օրը քաղաքին մէջ 9 հոգի քոլէրայէ մեռեր են։

Աղէքսանդրիայէն հատած մասնաւորներ նայելով, նոյն օրուան քոլէրայի մեռնողներուն թիւն է 27։

— Հատած վերջին տեղեկութեանց նայելով, Զէյմէի և շրջակայից մէջ երկրաշարժի առաւել կամ նուազ ցնցումներ լսնպակաս են. առջի օր Զմիւռնիոյ մէջ բաւական զօրաւոր ցնցում մը տեղի ունեցեր է, որ սակայն վնաս չէ պատճառեր. ասուդութիւն կը գանէ այն լուրը թէ՝ տեղական իշխանութիւնք հելլէն նաւատիներուն և ջրհանկիներուն ցամաք ելնելու թոյլատրութիւն չեն տուած։

— Մայրաքաղաքիս Բուլմանական դեսպան Գ. Մավրոյէնի վաղը Վեհ. Սուլթանին ներկայանալու պատիւը պիտի ունենայ։

— Գիւտճէի յանձնախումբը հինգշաբթի օր Բ. Դրան մէջ նիստ մ'ունի ըրաւ, ընդ նախագահութեամբ Մեծ Եպարգոսի։

— Մայրաքաղաքիս աւստրիական դեսպան Գ. ը Քալիս առջի օր Բ. Դրան երթալով, Ներքին գործոց նախարար Էմհէմ փաշայի հետ երկար տեսակցութիւն մ'ունեցաւ։

— Մայրաքաղաքիս աւստրիական դեսպան Բ. քարտուղար Գ. ը Գոմարօֆ, որ երկու երեք տասէ ի վեր հրաժեշտով բացակայ կը գտնուէր, առջի օր վերադարձաւ։

— Մայրաքաղաքիս հաշկաւոր փաստաբաններէն Գ. ը Բրվէ, որ մէկ քանի տարիէ ի վեր Վիէննա կը գտնուի, Ֆրանսա-Ժոզէֆ կայսեր ներկայանալու արժանացեր է։

— Ցունաց Պարիզեցական փոխանորդը շաբաթ օր բուլմանական դեսպանատունն երթալով, ի դիմաց Պարիզքին, Գ. Մավրոյէնիի բարի գալուստ մաղթեր է. նոյն օրը դեսպանն ալ Պարիզքին այցելութիւն տուեր էր, որ փութայեր է հետեւիլ օրն իսկ Գ. Մավրոյէնիի փոխադարձ այցելութեան երթալ։

— Ղազի Մուխթար փաշայի Վիէննայէ մեկնելուն նախորդ օրն, Աւստրիոյ արտաքին գործոց նախարար Գալնօքի կոմսն ի պատիւ Օսմ. Պատուիրակին շքեղ հացկերոյթ մը տուեր է։

Սոյն հացկերոյթին ներկայ գտնուեր են նաև Վիէննայի Օսմ. դեսպան Սատուլլահ փաշա, Լիբանանու նախորդ կառավարիչ Բիւսթէմ փաշա, Աւստրիոյ պատերազմական և գանձային գործոց նախարարներն և Պետական խորհրդոյ նախագահը ևն։

Ղազի Մուխթար փաշա կայսրութենէն, ուր կը բնակէր, պատան կառքով մը արտաքին գործոց նախարարին ապարանքը գացեր է և Միւշիրի համազգեստը կը կրէ եղեր։

— Ֆրէնտէնպլաթ անուն թերթը կը յայտարարէ թէ՝ Թուրքիա իւր խաղաղասիրական նպատակներու մասին՝ ուրարօ-գերմանական դաշնակցութեան ալեկցութեանը կրնայ վստահիլ։

Ղազի Մուխթար փաշա Պէրլինի մէջ բացառիկ ընդունելութիւն մը գտաւ, կը յաւելու սոյն թերթն, որովհետև բազմաթիւ գերմանացի սպայեր Օսմ. բանակին մէջ ծառայութիւն կընեն։

Բ. Դուռը սոյն սպայերուն թիւն աւելցնելու փափաք յայտներ, և Կիլլեօմ կայսրն ալ հաւանութիւն տուեր է։

— Բ. Դուռը Թուրքօ-պուլղարական սահմանագլխին վրայ տեղի ունեցած աւազակութեանց առաջքն առնելու համար, մօտերս մայրաքաղաքիս պուլղարական դործակատարին հետ բանակցութեան պիտի մտնէ։

Երկու կառավարութիւնք պայմանագրութիւն մը պիտի կնքեն, որոյ շնորհիւ մէկ երկրէն միւսն ապաստանող չարագործները պիտի ձերբակալուին և պիտի յանձնուին առ որ անկ է։

— Առկից առաջ Ֆար. Բէթրոյ կազի Վիեննացի խնդրոյն վրայ խօսելով, ծանուցած էր թէ՝ սոյն խնդիրը քննող յանձնախումբն առ այժմ նախնական քննութեամբ մը միայն կզբաղի։

Ֆար կը յաւելուր թէ՝ Աւստրական սենեակն՝ արտաքին գործոց նախարարութեան նկատել տուած էր որ Օսմ. վճռաբեկանութիւնը սոյն խնդրոյն լուծման մէջ մեծամեծ շահեր ունէր, և յանձնախմբին մէջ ինք ալ պատուիրակ մ'ունենալ կը խնդրէր։

Մի և նոյն թերթն երեկ ալ կիմացնէ թէ՝ արտաքին գործոց նախարարութիւնը սոյն առաջարկութեան հաւանութիւն տուած ըլլալով, աւստրական սենեկին փոխ-նախագահը յանձնախմբին անդամ կարգուեր և չորեքշաբթի օրուան նստին ալ ներկայ գտնուեր է։

Յանձնախումբն այսօր ալ նիստ մ'ունի։

— Բուլգարիա Եթարինա անուն բուլգարէն պատմական հանդէսը՝ կօրչաքօֆ իշխանին կենաց մէջ՝ քանի յիշատակները հրատարակած է, զորս հեղինակը նոյն իսկ իշխանին բերնէն լսած է։

Ահա կօրչաքօֆ իշխանին պատմութեան մէկ հատուածը։

«Ամեն մարդ գիտէ թէ 1877ին Թուրքիոյ դէմ պատերազմ հրատարակելու կողմնակից չէի. Աղէքսանդր Բ. կայսեր խորհուրդ տուի որ օտար տէրութեանց բոլոր դեսպանները Պէրլինի մէջ ի նիստ դումարէ և յայտարարէ թէ Ռուսիա պատերազմ ընելու պատրաստ է, բայց կը փափաքի չընել զայն, եթէ տէրութիւնք օրաշուշ տային և ի նպաստ քրիստոնէից տղդու միջոցներու դիմէին Կ. Պոլսոյ մէջ. ասուած խորհուրդս անլսելի մընաց, պատերազմը հաշկաւեցաւ և հետեւանքները յայտնի են։

«1878ի Պէրլինի դաշնագիրը կենացս ամենէն տխուր էջերէն մին կը համարիմ. երբ Պէրլինէն Ս. Փեթրոպուրկ վերադարձայ, կայսեր ուղղեալ մէկ տեղեկագրին մէջ ասպէս կըսէին «Պէրլինու դաշնագիրն իմ դիւանագիտական ասպարէզիս ամենէն տխուր էջն է». կայսրն իւր ձեռաք սա բառերը յաւելած էր «իմ ալ»։

— Պատերազմական դործոց նախարար Ղազի Օսման փաշա այս շաբթու մայրաքաղաքիս զինուորներն և զինուորանոցներն այցելեր և շատ մը զինուորականներ քըներ է։

— Սոֆիայէն հատած հեռագրի մը նայելով, Աղէքսանդր իշխանին թիկնապահներէն Լիէսօվօ զօրապետն և Բոլգէօֆ հարիւրապետը, Ռուսիոյ կայսեր հրամանաւ, Ս. Փեթրոպուրկ կանչուեր են. հեռագիրը կը յաւելու թէ ուսզօրատեսներու կողմանէ կազմուած նոր կուսակցութիւնը յոյժ զուարթութիւն չգտներ և արդի նախարարութեան դէմ մի թիթինկներ կազմելու համար թափած ճիգերնին ապարդիւն կելնեն։

Ռուսիոյ կայսեր ղրկած սոյն հրամանը միանգամ ևս կը հաստատէ թէ Պուլղարիոյ նկատմամբ ունեցած դիտաւորութիւնները մեծապէս փոփոխուած են և թէ Պալքանեան լերանց հիւսիսային կողմը գտնուող Պուլղարներուն ազատութիւն պիտի տրուի այսուհետև իրենց գործերնին ձեռքնին վարելու։

— Երէկուան Թրիէսթէի սուրհանդակաւ 110 դաղթական մայրաքաղաքս հասան Զօնտէն. սոյն չոգենաւով նաև հասաւ Վեհ. Սուլթանի թիկնապահներէն Իսլամ պէյ, ինչպէս Վարնէն եկող աւստրիական չոգենաւով ալ Պուլղարիայէն վեց ընտանիք եկան։ Մաւատնիա մեկնող Լուիֆիէ չոգենաւով այն կողմերը նորահաստատ գիւղի մը մէջ հաստատուելու համար ութսուն և չորս չերքէզ դաղթականք ղրկուեցան յիշեալ գիւղը։

— Աւստրիական դեսպանատան առաջին քարտուղար Գ. Գոլ, ընտանիքը Վիէննա առնելու համար հրաժեշտով պիտի մեկնի։

— Ֆէնէրի յունաց աղգ. մեծ վարժարանին մէջ այս տարի բնդունուելիք աշակերտաց թիւը 735ի հասեր է։

— Կ. Պոլսոյ իտալական գեսպանին ամսականին վրայ սեպտ. 1էն սկսեալ 20,000 ֆրանք յաւելցուելով, ի շէնալ ամսականը տարեկան 100,000 ի դոյացած լինելը իտալական դաշտօնական լրագիրը կը գրէ։

— Տասակասքար կղզին գաղղիական նաւատորմիղէն զօրք ելնելու միջոցին անգղիացի սչխարի վաճառականի մը եղած նախատանաց պատճառաւ, անգղ. և գաղ. կառավարութեանց միջև բանակցութիւն մը բացուած էր, այս բանակցութիւնը այժմ իւր լուծումն ստանալով, գաղղիական կառավարութեան կողմէ յիշեալ վաճառականին 2500 գաղ. ոսկի տուգանք վճարուելը է, անգղ. կառավարութեան միջոցաւ։

Գիտուն վիճակագիր մը հաշիւ ըրած է թէ՝ ամբողջ Եւրոպայի մէջ օրը 1,618,300,0000 լուցկի կոպտաւ։ Ալմանիոյ մէջ համեմատաբար իւրաքանչիւր անհատի համար 15 լուցկի կոպտաւ։ Պելճիդայի մէջ 9, Անգլիոյ մէջ 8, Գաղղիոյ մէջ 6։ Ամբողջ Եւրոպայի մէջ իւրաքանչիւր անհատի միջին հաշիւով մէկ օրն սպառուած լուցկին է 6 էն 7։

— Կը հաւատան թէ Պելճիոյ թագաւորն ու թագուհին, Հոլանտայի թագաւորին կողմէ իրենց եղած հրաւէրն ընդուներ են Լու պալատ երթալու համար։ Հոլանտայի թագաւորն ու թագուհին ալ յառաջիկայ ապրիլ ամսուն պիտի այցելեն Պելճիոյ արքունական ընտանեաց, Աւստրիոյ արքունեաց այցելելէ առաջ։

— Կը ծանուցանեն թէ Պ. Լըսէփս նոյեմբեր 9ին հաղկերոյթի մը հրաւիրուած է Լոնտրայի քաղաքապետին կողմանէ։ Լըսէփս հրաւէրն ընդունած է և նշանաւոր առնախօսութիւն մը պիտի ընէ այս առթիւ։

— —

Մեղու Հայաստանիէն՝

«Ժուրնալ տը Սէն-Փէթրսպուրկ հաղորդում է, որ օտար լրագիրները շարունակում են տարածելու Ռուսաստանի վերայ տնտեղի ուսուցուրը։ Տէյլի-Նիւզ հաստատում է թէ Պէտէրբուրգում, Կոլպէնում, Խարկովում և Սիմբիրսկում կալանաւորված են բազմաթիւ ոպոյներ և գտնուած է մեծ քանակութեամբ Տինամիթ։ «Բէսթէր-Լոյդ»ը մի կալուածի կառավարչի ոպանութիւնը Եկատէրինոսլաւի նահանգում վերաբերեց դիւղականաց ապստամբութեան հարաւային Ռուսաստանում։ Ժուրնալ տը Ս. Փէթրըսպուրկ գաստպարում է օտար լրագրութեան այդպիսի գործողութիւնը, որ շահատիրական նպատակով չէ քաշվում կեղծ և ուռա լուրեր տարածելուց։

— —

ԲԱՑԱՏՐՈՒԹԻՒՆ
ԿՐՕՆԱՏԱՆ ԳԻՏԵԼԻՔԱՑ

Կը բաղկանայ 120 երեսէ եւ 21 գլուխներէ. հեղինակն է Պետրոս Ծ. վարդապետ ԿալՀօկեցի նախկին առաջնորդ Աղերդու. կեդրոնատեղին է Արամեան տպարան ի Ցակոբեան խան թիւ 13։ Նաեւ կը գտնուին գրավաճառաց խանութներն ի գին 5 գահեկան։

ԲԷՐՈՒՔԷՐ ՔՕԼԱՆՃԵԱՆ

Քալաթիատա Քարաքէօյ ճատտէրինատէ Թըրամվայ օթատիոնու գարշըսընատա 12 նումերօլու բերուքեր աիւքքանը-միւճէատէէն թէշքիլ օլունուպ, աիւքքանընա բաղդէթ իտէն միւշթէրիլէրինի հէր վեճէ իլէ մէմնուն իատճէ-կինի իլան իտէր. պունուն իլէ պէրապէր ապոնէ օլմադ արդուանէ գուլանանլարը ատախի էհվէն ֆիատլէ ատոնէ իտէր։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՕՐՍԱ

Օսմ. Գօնս. գոց. երէկ իրիկուն	10-34
ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԷԹՂԹՈՑ	
Բումէլի երկաթուղի ֆրանք	48-
Թրամվայ Օսմ. Լիր.	3-20
Թղթադրամ » »	1200
ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ (Օսմ. ոսկին 100 ղրուշէն)	
Անգղիական ոսկի	110-10
Գաղղիական »	87-25
Բօլ »	90-10
Գրիմից »	51-25
Գարպոն թուղթ	9-40
ՄէՀիտիէ	108-
Վեցնոց	103-20
Հինգնոց	103-
Մէթալիք	101-20

Գէորգ խաղաղ կերպարանքով, անվնասներ նայուածքով, մեքենային մօտ իրեն կոպտէր, և Ռոպէա տեսնելով որ այն երիտասարդը վտանգին առաջ անվախ կեցած է, սիրտ առաւ։

Ամբողջ օրն և հետևեալ գիշերն, այդպէս գերմարդկային ճիգեր թափելով, փոթորկին հետ մրցեցան։

Նաւը բաւական լաւ կը քալէր, և շատ չէր շեղեր ճամբէն։

Եթէ ծովը քիչ մը խաղաղէր, Ավրիկէի ծովափէն խուսափիլ կարելի էր դեռ, և անգամ մ'որ ծովը իջնէր, կրնային պահեստի ղեկ մը գտնել և նաւահանգիստ մը մտնել։

Առի վերջին յոյսերնին էր, որ շուտով ի դերև ելաւ։

Երկրորդ օրն, առաւն մեքենային ձողը խորտակեցաւ, և հանած զօրաւոր աղմուկը՝ Ռոպէաի ականջներուն կարծես ննջեցեալի զանգակի մը պէս հնչեց։

Այլ ևս ոչինչ կարող էր զիրենք ազատել, ոչինչ, եթէ ոչ հրաշք մը։

Հիւսիսային արևմտեան կատաղի հովը՝ Փռէկաթն անվրէպ Դագիլիոյ ժայռերուն վրայ պիտի նետէր, և այն անձերն, որ ալիքներուն զոհ գացած չէին, բնիկներուն կողմանէ պիտի ոպաննուէին անշուշտ։

Ռոպէա՝ Գէորգի հետ տախտակամածին վրայ ելաւ։

Մեքենայն խորտակած էր և ալ չէր բաներ, ուրեմն ալ գործ մը չունէին ընելու. այսու հանդերձ գացին նաւատիներուն օգնելու, որ պահեստի ղեկ մը դնելու կը ջանային։

Այս աշխատութեան ձեռնարկելէ առաջ, որ շատ վտանգաւոր էր, քանի որ կոհակներն անդադար նաւուն

Ծովը երկու օրէ ի վեր գէշ էր, և նեղուցէն դուրս ելած առեններն հաւանականաբար լեռնաբերձ ալիքներ պիտի գտնէին, ինչու որ բազմաթիւ շոգենաւներ, ի հարկէ ստիպեալ Ալժէրիոս ծովախորշն ապաստաներ և հոն խարիսխ նետեր էին արդէն։

Նաւապետն, թէև մեկնելու շատ արամագիր էր, այսու հանդերձ խորհուրդ հարցուց Մալթացի նաւուղիղի մը, զոր հետը շոգենաւ բերած էր. այս մարդն ապահովցուց որ վախնալու բան մը չկար։

Հովը արևմուտքէն կը փչէր և հետևաբար ֆրէկաթին համար յաջող էր։

Շոգենաւն՝ իրիկուան ժամը հինգին առենները բերաբերն ամբողջովին առած ըլլալով, գիշերը վրայ չհասած նաւահանգստէն դուրս ելնելու համար խարիսխը վերուց։

Ռոպէա մեքենան խնամօք քններ էր, և ճանապարհօք ըրած մէկ քանի նորոգութեանց շնորհիւ, կը յուսար որ նաւը գէթ մինչև Մալթա հասնէր։

Սակայն ակամայ մտահոգութիւն մ'ունէր, զոր չէր կրնար վանել, թէև կը մտածէր թէ՝ բաւական ձախորդութիւն կրած և դժբախտութեան հետ հաշիւները կարգադրած էր։

Առաջին ժամերն աղէկ անցան. Փռէկաթն արևելեան խիստ ուժգին ալիքներէն կը առաջանէր, բայց հովէն օգուտ քաղել դիւրին էր դեռ, և լաւ ճամբայ կառնէին։

Կէս գիշերին, Փռէկաթը նեղուցին բերանը կը գտնուէր, երբ օդը փոխուեցաւ։

Հովը յանկարծ հիւսիսային արևմտեան կողմէն փը-

ԷՍԻԼԷՅԻ ՈՐՔԹԻՑՆ
ՄԱ ԷՃՎԻՊԷՅԻ ՐԷՆՔԻՑՆ
Գործ
Մրհրան Աբեկեան

Սոյն գործը որ այժմու Օսմանեան օրինաց մի համառօտագրութիւնն է. իւրաքանչիւր տեսրը առ օրեայ պատահական ինդրոց նըկատմամբ 60 հարցում կը պարունակէ հանդերձ պատասխանեօք.

Կը ծախսուի ամեն Հայ գրավաճառաց քով մի գին 2 դահեկան։

ԷԼԻՖՊԱՅԻ ԼԻՍԱՆԸ ԹԻՒՐՔԻ
գին 60 փարայ

Կը ծախսուի Մէրճան-չարշը Մարգարեան եւ Աշճեան գրատանց մէջ, նոյնպէս Մահմուտ փաշա Զինճիրճեանի գրատունը. դիւրուստոյց կերպով դատարատուած եւ մաքուր տպագրըուած քերական մ'է։

ՎԱՃԱՌԱԿԵՆԱԿԱՆ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՇՃԵՏՈՄՍԵՐՈՒ

Կը պատրաստուին ամեն լեզուաւ և գանազան գրերով, ընտիր քառաթօնի վրայ ի գին 100 հատը 10 դահեկան։

Փափաքողք պէտք է դիմեն Արամեան տպարանը, Ցակոբեան խան թիւ 13։

ՀԷՐՄԱՆ ՏԸ ՏՕՐՕԹԼԱ
Հեղինակ
Կ Է Օ Թ Է
Թարգմանեց
Ռ. Ց. ՊԷՊԷՐԵԱՆ

Սոյն պատկերազարդ գործը թարգմանած է Ռ. Պէրպէրեան էֆ. ընտիր լեզուաւ։

ԱՂՕԹԱԳԻՐՔ
ԸՍՏ
ԺԱՄԱԿԱՐԳՈՒԹԵԱՆ
Հայատառնեաց Ս. Եկեղեցւոյ
Գարզաքանեալ
Ի ՏԷՐ ՑՈՎՀԱՆՆԷՍ ՔԱՀԱՆԱՑԷ ՄԿՐԵԱՆ
Հրամանաւ Տ. ՆԵՐՍԻՍԻ Ս ՊԱՏՐԻԱՐ.
Քի Կ. Պոլսոյ և հաճութեամբ Կրօնական
Ատենի
ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԱՄԵԱՆ

Կը գտնուի ամեն Հայ գրավաճառաց քով, իսկ կեդրոնատեղին է Արամեան տպարան, Ցակոբեան խան թիւ 13, հետեւեալ որոշեալ գներով.

Լաթակազմ պարզ	15	ղրուշ
Լաթակազմ ոսկեզօծ	22	»
Կաշեկազմ սոկեզօծ	30	»
Մեռաքսեայ փառակազմ	40	»

ՔԵՐԱԿԱՆ
կամ
ՄԱՆԿԱՆՑ ԳԻՐՔԸ
Բոլորովին նոր սճով

Սոյն քերականը սուղ միջոցի մէջ տպառելով, վերսին տպագրուեցաւ 25 տիրուն պատկերներով զարդարուած. կը վաճառուի Մէրճան փողոց Մարգարեան գրատունը ի գին 20 փարայ։

ՏՕՔԹ. Մ. Ս. ՍԱՆՃԱՔՃԵԱՆ

Վերադարձած լինելով Փարիզէն ուր մի քանի տարի մասնաւոր ուսման առարկայ ըրած է վիրաբուժութիւնը եւ մանկաբարձութիւնը, պիտի ընդունի հիւանդներ ձրիաբար ամէն հինգշաբթի օրերը ժամը 6—8 ի դեղարան Մէրհամէթճեան, Պաղչէ գաբու, ուր նաեւ պիտի գտնուի մի եւ նոյն ժամուն երեքշաբթի եւ շաբաթ օրերը։

ԳԱՄԷԼԻԱ
(ՆԱԽԿԻՆ ԿԼՈՒՆՔ)
109 - Կալաթա Սանտրգէլար փողոց - 109

Երբեմն Քոնթի Շահինի եւ յետոյ «Կլուսաւ» անուամբ մեր վարչութեան ներքեւ գտնուած ծխախոտի գործարանն, այս անգամ կառավարական պաշտօնական ազդարարութեամբ իւր անունն «Գամելիա»ի փոխելով, ըստ նախնոյն ամեն ջան եւ զոհողութիւն չպիտի խնայուի մեր կողմէն ուսելի եւս ընդհանրութեան գոհունակութեան արժանանալու, եւ նորա ճաշակը լիովին գոհացնելու համար. հետեւաբար կը հրաւիրեմք մեր արգոյ յաճախորդներն, որ փութան պատուել սոյն գործարանն, եւ նորա արտադրութեան ազնիւ եւ ընտիր ծխախոտներէ բաղադրեալ լինելն փորձով հաստատեն։

Մասնաւոր խնամով նոր նեաք բերուած եէնիճէի հատընտիր բերքերուն շնորհիւ յաճախորդք կարող են գտնել մեր քով այնպիսի անխառն եւ զուտ հոտաւէտ ծխախոտ եւ գլանիկներ, որոնց գերազանցութեան չեն կարող հաւասարիլ եւ բաղդատութեան մանել ուրիշ օտեւէ ծխախոտի արտադրութիւնք։

Թէ Կ. Պոլսէն արտաքսուած եւ թէ գաւառներէն դրկուած յանձնարարութիւնք ամենայն ճշդութեամբ եւ փութանակի կը կատարուին, ինչ քանակութեամբ որ ըլլան արտաքսուած հրամաններն։

Օտար երկիրներէ եկած յանձնարարութիւնք ըստ մաքսային օրինաց պանարօլի ասուրքէ ազատ են։

Մթերանոց, Կալաթա Սանտրգէլար փողոց թիւ 109։

Մասնաճիւղ, Կ. Պոլիս Գալաթա—բազար թիւ 165։

ՏԷՐ-ԽՄԲԱԳԻՐ
Թ. Ց. ՄԵԼԻՔԵԱՆ

Բիզա փաղա խան թիւ 14։

չել ակաւ, և ամենատակալի փոթորկի մը դէմ մաքառիլ պարտաւորեցան։

Մեքենան վերջին ծայր կը յոգնէր, և Ռօպէռ խոհեմութիւն համարեց Գէօրգը քնացնել և անոր տեղ ինք հակել։

Աւաւտեան ժամը 7 ին առենները ահագին կոհակներ նաւուն յետնակողմին ու փորին վրայ յարձակեցան։

Ռօպէռ՝ շոգենաւին կրած խոսկալի ցնցումէն ինկաւ, և ահագնն ճարճատում մը լսեց, որս թէև նախ բացարութիւն մը չգտաւ, բայց շուտ պատճառն իմացաւ։

Ալիքները ղէկը տարեր էին։

Խիստ դժնդակ արկած մ'էր այս, կրնամք ըսել, ծովու մէջ պատահած ամենէն սարսափելի արկածը։

Անղէկ նաւն՝ անսանձ ձիու կը նմանի։

Սոյն ձախող վայրկենէն սկսեալ, Ավէնճըռի ուղեւորներն ի մահ կը դիմէին, առանց գիտնալու թէ ո՞ր ծովեզերքին վրայ նետուելով, պիտի ոչնչանային։

Ռօպէռ զաւակն արթնցուց և հրահանգ ուղելու համար անոր հետ մէկտեղ տախտակամածին վրայ ելաւ։

Այն տեսարանն, որ աչացն առաջ պարզուեցաւ, անոնցմէ էր որ չեն մոռցուիր։

Մթին և տժգոյն լոյս մը կը ծագէր։

Այս լոյսը տխուր կերպով ծովուն վրայ կը զարնէր, ուրկից աղտոտ գորշագոյն ալիքներ՝ պատերու պէս շոգենաւին երկու կողմէն կը բարձրանային, և սոսկալի շառաչմամբ մը ներս կը խուժէին։

Երկինքը չէր երևեր, որովհետև կատաղի ծովը՝ ջուրէ փոշի մը կը բարձրացնէր, որ կը ծածկէր զայն։

Հորիզոնն ալ չէր երևեր. միայն այն երկու կոհակները կերևէին, որոնց մէջտեղէն փռէկաթը դանդաղօրէն կը յառաջանար։

Նաւապետը՝ մարմնոյն մէջտեղէն կողմնացոյցի արկղիկին ցցին կապուած՝ ձայնով և շարժումներով կը քաջալերէր այն նաւասաները, զորս տհարկու ալիքները չէին տարած դեռ։

Ռօպէռ մինչ անոր քշքշուեցաւ Ն հրահանգ ուղեց։

Ծերը նաւորդը արագ, արագ և լակոնական հրամաններ տուաւ, իբր թէ Ավէնճըռ Մալթա, Լա Վալէթ նաւահանգստին մէջ խարիսխնետած և ապահով վիճակի մէջ ըլլար։

Փանի մը բառով կացութիւնը Ռօպէռի բացատրեց։

Սոյն կացութիւնը սարսափելի էր։

Հիւսիսային արևմտեան հովը՝ ֆրէկաթը սոսկալի արագութեամբ մը Ափրիկէի ծովափանց վրայ կը նետէր, և շոգենաւը ղէկ չունենալով, չէր կրնար հովին դէմ դնել։

Նաւապետը՝ նաւն ուղղելու համար միակ լայոը մեքենային վրայ դրած էր, և այդ լայոն ալ շատ տկար էր։

Անիւին զօրութեան միայն տպաստանելու և դէպի արևելք դիմելով, ուղիղ ճամբէն չը շեղիլ ջանալու էր։

Բայց անիւներուն այս կերպ գործածութիւնն, որ ծովու հանդարտութեան ատեն իսկ անօգուտ էր, փոթորկի մը մէջտեղ և մաշած մեքենայով մը, գրեթէ անկարելի կը լար։

Սակայն և այնպէս փորձելու էր, և Ռօպէռ զայն ուղղելու համար վար իջաւ։